

ידע מטה-אסטרטגי הוא מרכיב של מטה-קוגניציה המוגדר כידע כללי ומפורש על אודות אסטרטגיות חשיבה. ידע מטה-אסטרטגי מתייחס ליכולת להמליל מאפיינים כלליים של אסטרטגיות חשיבה, כגון: היכולת לבצע הכללות ולהגדיר חוקיות בהקשר לאסטרטגיות חשיבה והיכולת להסביר מתי, למה ואיך להשתמש בהן (*זוהר 1996). להוראה של ידע מטה-אסטרטגי נודעת חשיבות רבה לקידום תהליכי חשיבה ולמידה של תלמידים בכלל, ושל תלמידים ברמת לימוד נמוכה בפרט.

יחידות ההוראה שלהלן נועדו להבנות ידע מטה-אסטרטגי מל"א - מתי, למה ואיך להשתמש באסטרטגיות החשיבה. ניתן לשלב את יחידות ההוראה בכל פעילות לימודית בה תלמידים נדרשים להשתמש באסטרטגיות החשיבה. היחידות נועדו ליצור גירוי ראשוני ולהוביל לדיון באסטרטגיות החשיבה. ניתן להרחיב ולהעמיק בדוגמאות ובהקשרים בהתאם לשכבת הגיל. לאחר הבניית הידע על אודות אסטרטגיית חשיבה, חשוב לחזור לפעילות הלימודית ממנה יצאנו, ליישם את האסטרטגיה באותה פעילות ולדון בשינוי שחל אצלנו בעקבות הלמידה. כלומר, להעלות למודעות את השינוי שחל בחשיבה שלנו בעקבות הבניית הידע על אודות האסטרטגיה. כמו כן, חשוב ליישם את האסטרטגיה בהקשרים שונים (בנושאים אחרים במסגרת שיעורי מדעים - העברה קרובה) ובתחומי דעת אחרים (היסטוריה, גיאוגרפיה, תנ"ך וכו' - העברה רחוקה) תוך שיתוף פעולה ובניית תוכנית עבודה מוגדרת עם מורים מתחומי דעת שונים.

* זוהר, ענת. (1996). ללמוד, לחשוב וללמוד לחשוב. ברנקו וייס, ת"ל.

מודל להוראה מפורשת של ידע מטה-אסטרטגי מל"א

